

Lava in de toplaag opnieuw uitgevonden als onderdeel van slim totaalconcept

Na conceptdenken in kunstgras nu ook in natuurgras

Op woensdag 23 november hielden de initiatiefnemers van het O2-Natuurgrasconcept Kybys en DCM, samen met veldpartner Bras Fijnaart, een studiedag bij Bras Fijnaart. In het O2-Natuurgrasconcept garanderen de conceptpartners tien jaar lang een goede bespeelbaarheid door aanleg en onderhoud voor deze complete periode op zich te nemen.

Auteur: Santi Raats

Het O2-Natuurgrasconcept staat voor 'meer lucht (c.q. zuurstof) in de bodem van natuurgrasvelden', als basis voor een sportveld van hoge kwaliteit. Om dat te bereiken, wordt in de toplaag gezeefde lava aangebracht. Deze lava zorgt niet alleen voor een betere luchthuishouding, maar ook voor betere ontwatering en grasbezetting. Kortom, betere bespeelbaarheid. De samenwerkende partners Kybys, DCM en zes gespecialiseerde veldpartners willen met dit concept de opdrachtgever totaal ontzorgen.

Rolverdeling

Kybys en DCM zijn de initiatiefnemers van het concept. Beide partijen hebben zes aanleg- en onderhoudspartners gekozen voor een landelijke dekking: De Ridder Soesterberg, Wencop Hoveniers, Hofmeijer, Rooden Landscape Solutions, Van der Holst Wassenaar en Bras Fijnaart.

Binnen de nauwe samenwerking geldt op hoofdlijnen de volgende taakverdeling: Kybys regelt de inventarisering en begeleiding bij de renovatie of

aanleg, DCM zorgt voor de producten en de geselecteerde veldpartner legt het veld aan en onderhoudt het tien jaar lang.

O2-Concept van begin tot eind

De producten voor de toplaagverbetering in het O2-Concept zijn de specifieke lava, bemesting en graszaad. Het lavaproduct draagt de naam DCM Lava Oxygen. Kenmerken zijn de eigen manier van winning en het zeven na winning. Ingenieursbureau Kybys stelt de hoeveelheid lava

5 min. leestijd

ACHTERGROND

vast die er door de toplaag gemengd moet worden. De desbetreffende gespecialiseerde aannemer legt het veld aan en houdt een onderhoudslogboek bij. Kybys zorgt daarna voor de monitoring en inspecties door het jaar heen. Tweemaal per jaar wordt gezamenlijk met de partners en opdrachtgever een inspectie uitgevoerd. In het najaar wordt op basis van een inspectie bepaald of het onderhoud dient te worden bijgesteld. Op basis van de inspectie in het voorjaar worden de maatregelen voor het groot onderhoud bepaald.

Bart Bongers van Kybys legt uit hoe het ingenieursbureau vaststelt hoeveel lava er nodig is: 'De hoeveelheid lava wordt bepaald aan de hand van de bestaande situatie. Na een bureauonderzoek van beschikbare achtergrondgegevens wordt een intensieve veldinspectie uitgevoerd. Het veld wordt hierbij onder andere beoordeeld op ontwateringstoestand en bodemopbouw. Ook wordt een mengmonster genomen om de granulaire samenstelling en bemestingstoestand van de toplaag te bepalen. Op basis van de resultaten wordt de lavahoeveelheid per veld bepaald. Over het algemeen heeft een zanderige toplaag minder lava nodig dan klei- of leemhoudende gronden, maar de gemiddelde lava-aanvoer ligt tussen de 400 en 600 ton. Door de inmenging krijgt men een betere luchthuishouding, waterafvoer en stabiliteit in de toplaag, wat positief doorwerkt op de speelbaarheid en groeiomstandigheden van de grasmat.'

Garantie

Met de aanleg en het onderhoud van tien jaar geeft het partnerschap Kybys, DCM en de selectie van veldpartners een bespelingsgarantie voor 300 uur. Onder de garantie vallen een goede grasbezetting, vlakheid en waterafvoer. 300 speeluren is het minimum; in overleg is een garantie-upgrading tot 400 speeluren mogelijk.

In overleg is een garantie-upgrading tot 400 speeluren mogelijk

Water, water en nog eens water

De studiedag was goed bezocht met ruim twintig aanwezigen van gemeenten, marktpartijen en een paar verenigingen, waaronder Rood Wit, de club uit Sint Willibrord, die met Bras Fijnaart een paar jaar geleden een rentmeesterschap voor vijf jaar afsprak. De aanwezige gemeenten kampten zo ongeveer allemaal met hetzelfde probleem: velden waarop langdurig water staat, al dan niet door fouten bij de aanleg. Vaak gehoorde klachten zijn dat een veld tegen lage inschrijving wordt gemaakt en dat na het vertrek van de aannemer de problemen ontstaan. Goof Rijndorp van Bras Fijnaart verwoordt het uitgangspunt van het O2-Natuurgrasconcept: 'Tegen een lage inschrijving kun je onmogelijk zorgen dat een veld tien jaar lang een hoge kwaliteit scoort. Daar zijn een goede investering en langetermijndenken voor nodig.'

Totale ontzorging

Bras Fijnaart heeft al enkele maanden ervaring met het product Lava Oxygen. Het bedrijf leide

het eerste veld in Nederland hiermee aan, in het kader van het meerjarig rentmeesterschap dat het eerder met de gemeente Moerdijk had afgesloten. Het veld van vv De Fendert in Fijnaart valt onder dit rentmeesterschap. Daarnaast heeft Wencop Hoveniers inmiddels ook twee velden aangelegd in Voorthuizen. Het is hoopvol nieuws dat een opdrachtgever, ondanks de toplaagrenovatieprijs van 50.000 euro, één op één gunt omdat de voordelen van totale ontzorging hem aanspreken.

De renovatie

Martijn Corstiaensen van Bras Fijnaart legde uit hoe de renovatie in zijn werk ging: het veld werd allereerst geëgaliseerd, daarna werd 4 tot 5 centimeter lava over de bodem verdeeld. Corstiaensen: 'Dat scheelde aanzienlijk met de 11 tot 12 centimeter zand die we als rentmeester aanvankelijk op het veld wilden laten aanbrengen.' Er volgde de aangepaste organische voorraadbemesting van DCM, waarna de toplaag vlak werd gemaakt. Dit alles werd 15 centimeter diep zorgvuldig met een pennenfrees aevenad. Daarna kon

Goof Rijndorp heeft het eerste veld met Lava Oxygen gelegd en heeft het ook in onderhoud.

Het O2-Concept is in Voorthuizen één op één gegund

worden ingezaaid en gerold. Er volgde helaas een droge periode, waarna Bras Fijnaart de boel aan de gang kreeg door flink te beregenen. Het inzaaien gebeurde met het SV8-mengsel, dat veel droogtebestendig veldbeemd bevat.

Praktijk

Na de presentatie van het O2-partnerschap door Kybys, Bras Fijnaart en DCM aan de Oude Heijningsedijk in Heijningen, bracht iedereen een bezoek aan het veld in Fijnaart dat als eerste in Nederland met DCM Lava Oxygen is aangelegd. Bongers toonde hier enkele veldmonitoringsonderzoeken die Kybys uitvoert tijdens inspecties.

Aanwezige Jan Krijnen, van graszaadleverancier Advanta, was onder de indruk van het veld. 'De toplaag voelt duidelijk stabiel aan. Je zou op het eerste gezicht denken harder, maar dat is

het beslist niet. Er is een verschil tussen harder en stabiel.' Wel vroeg hij zich hardop af of lava niet zorgt voor een té droge bodem. 'Het is een product met veel voordelen. Maar ik ben ook benieuwd hoe het product zich houdt na een normaal verlopende zomer in het volgende seizoen. Het zou kunnen zijn dat de extra berekening die Bras Fijnaart heeft moeten toepassen geen incident was, maar een effect is van het gebruik van lava. Dat hoeft niet, maar het kán. En dat zonder extra berekening zelfs een mengsel met veel veldbeemd de droogte niet goed aankan. Opdrachtgevers moeten zich ervan bewust zijn dat dit mogelijke gevolgen zijn. Zeker nu menige gemeente haar berekening onder controle wil brengen met het oog op duurzaamheid.'

Een tweede kanttekening die Krijnen wilde plaatsen, is dat de continuïteit binnen het

Bart Bongers van Kybys legt de veldmonitoringsonderzoeken uit.

partnerschap van belang is als het gaat om de garantietermijn van tien jaar. 'Het is essentieel voor de veldkwaliteit dat de partners gedurende die tien jaar met elkaar blijven samenwerken.'

Een tweede kanttekening die Krijnen wilde plaatsen, is dat de continuïteit binnen het partnerschap van belang is als het gaat om de garantietermijn van tien jaar. 'Het is essentieel voor de veldkwaliteit dat de partners gedurende die tien jaar met elkaar blijven samenwerken.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6342

LAVA DOOR DE JAREN HEEN

Voor de stabiliteit is lava bijna een standaardonderdeel in de onderbouw van kunstgrassportvelden. Maar het was Arcadis dat eind jaren zeventig, begin jaren tachtig al lava in de toplaag toepaste. Medio jaren tachtig onderscheidde de vroegere Heidemij zich op grote schaal met lava in de toplaag van de toen populaire Stergrazo-velden. In 1997 werd de veldbodem in de bak van het Gelredome nog met lava doorgemengd.

DCM gaf tijdens de studiedag aan dat deze velden te hard werden doordat de oude lava te veel stof, de zogenoemde nulfractie, zou bevatten. DCM vertelde dat de Lava Oxygen gezeefd is en dat de winning op een andere manier gebeurt, waardoor het een rondere vorm heeft dan het scherpere gravel van voorheen en minder snel zorgt voor verdichting.

Volgens Arjan Knottnerus, directeur-eigenaar van Fieldturf Benelux en voorheen werkzaam bij Arcadis, veroorzaakte de lava vooral hardheid omdat het op veel plekken niet in de juiste verhoudingen was gebruikt. Het gebruik van lava luistert volgens hem heel nauw. 'Maar het werd te pas en te onpas gemengd, als peper en zout', aldus Knottnerus over het vergelijkbare toplaagconcept.

Jan Krijnen, Advanta: 'Deze lava is een fantastisch product, maar we moeten de komende tijd gaan onderzoeken hoe het in de praktijk werkt.'

De studiedag over het 02-Concept werd gehouden bij Bras Fijnaart in Heijningen.